Lietas Nr. C29465521
Lietas arhīva Nr. C-1911-22/27
ECLI:LV:RLPT:2022:0714.C29465521.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2022.gada 14.jūlijā

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa,
tiesnesis U.Apsītis,
rakstveida procesā izskatīja vienkāršotās procedūras lietu AAS "Balta" prasībā pret SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2021.gada 1.novembrī Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā saņemts AAS "BALTA" (turpmāk arī – prasītājs) prasības pieteikums vienkāršotās procedūras lietā pret SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" (turpmāk arī – atbildētājs) par naudas piedziņu.

Prasības pieteikumā izklāstīti turpmāk norādītie apstākļi.

[2] Starp prasītāju un /pers. A/ noslēgts apdrošināšanas līgums, izsniegta Fizisko personu īpašuma apdrošināšanas polise Nr.733179171, uz kuras pamata apdrošināts dzīvoklis /adrese/. Polises darbības laiks no 2021.gada 5.jūnija līdz 2022.gada 4.jūnijam.

Polises darbības laikā dzīvoklis tika applūdināts, par ko apsaimniekotājs sastādījis aktu, norādot, ka applūdināšana notika sakarā ar ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas bojājumiem, tas ir karstā ūdens stāvvada sūce dzīvoklī Nr./numurs/.

Prasītājs izmaksāja apdrošināšanas atlīdzību 641,37 EUR.

Dzīvojamo māju, kurā atrodas apdrošinātais dzīvoklis, apsaimnieko atbildētājs. Atbildētājam bija zināms, ka dzīvojamās mājas komunikācijas ir nolietojušās.

Atbildētāja bezdarbības dēļ ir nodarīts zaudējums apdrošinātajam īpašumam.

Ievērojot, ka ūdens noplūdes cēlonis atradās komunikāciju posmā, kas ietilpst kopīpašuma daļā, atbildētājs kā dzīvojamās mājas pārvaldnieks noplūdes brīdī bija atbildīgs par šo komunikāciju uzturēšanu, kā arī par to bojājumu rezultātā nodarītiem zaudējumiem. Pienākums rūpēties par komunikāciju uzturēšanu ietver sevī ne tikai pienākumu novērst komunikāciju bojājumus to rašanās gadījumā, bet arī regulāri pārbaudīt komunikāciju stāvokli, savlaicīgi veikt to nomaiņu vai labošanu piesardzības apsvērumu dēļ, gādājot, lai komunikācijas pastāvīgi būtu tādā stāvoklī, lai pēc iespējas samazinātu avārijas situāciju risku un to tā izrietošos bojājumus. Ūdensvada bojājuma fakts dod pamatu atzīt, ka komunikācijas nebija pienācīgā kārtībā, ja bija iespējama avārijas situācijas rašanās. Prasītājs uzskata, ka komunikāciju bojājums, kas rada ievērojamu ūdens noplūdi, nav atzīstams par nejaušu notikumu, ne par nepārvaramu varu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka tā kā atbildētājs nesedza prasītājam zaudējumus labprātīgi, prasītājs atbilstoši sadarbības līguma Nr.01490-05-11 nosacījumiem un izsniegtajai pilnvarai pilnvaroja SIA "Julianus Inkasso Latvija" iekasēt no atbildētāja iepriekš minētos zaudējumus tiesas ceļā, līdz ar ko prasītājam radušies papildus zaudējumi fiksētās maksas 103,30 EUR (fiksētā maksa 85,37 EUR + PVN 21 % EUR 17,93) apmērā par zaudējumu atgūšanas lietas administrēšanu tiesvedības procesā vispārējā kārtībā. Prasītājs uzskata, ka atbildētājam ir pienākums segt ne tikai zaudējumus, kas saistīti ar apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, bet arī zaudējumus, kas saistīti ar zaudējumu atgūšanas administrēšanu tiesvedības procesā, prasītājam nebūtu jācieš šie zaudējumi, ja atbildētājs savlaicīgi atlīdzinātu nodarītos zaudējumus par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu.

Prasība pamatota ar Apdrošināšanas līguma likuma 45.pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 4.pantu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 4.pantu, 5.pantu, 6.pantu, Civillikums 1635.pantu, 1652.pantu, 1753.pantu, 1756.pantu, 1775.pantu, 1779.pantu.

Prasītājs lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību 641,37 EUR, fiksēto maksu saskaņā ar sadarbības līgumu Nr.01490-05-11 103,30 EUR apmērā.

Vienlaikus lūgts piedzīt prasītāja labā no atbildētāja samaksātos tiesas izdevumus un noteikt prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja likumiskos procentus 6% gadā no galvenā parāda.

[3] 2021.gada 15.decembrī tiesā saņemti atbildētāja paskaidrojumi par celto prasību.

Atbildētājs celto prasību neatzīst.

Atbildētājs norādījis, ka prasītāja sastādītā tāme nav noformēta saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.916 "Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība", jo uz tāmes nav visu nepieciešamo rekvizītu, līdz ar ko dokumentam nav juridiska spēka.

Prasības pieteikumā nav norādīts applūdināšanas datums, nepilnīgi norādīts saliešanas iemesls (dzīvokļa īpašnieka remontēta ievada sūce dzīvoklī Nr./numurs/), nav ziņas par iepriekšējā remonta vērtību, sastādītā tāme nav saskaņota ar atbildētāju.

Atsaucoties uz Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.pantu, 9.pantu un 10.pantu, atbildētājs norādījis, ka par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu atbild dzīvojamās mājas īpašnieks, kam ir pienākums to nodrošināt.

Paskaidrots, ka atsevišķā īpašuma elementi ir inženiertīkli un inženierkomunikācijas līdz kopīpašuma stāvvadiem, tas ir, līdz stāvvada caurulei, kas parasti iet vertikāli no mājas pagraba līdz bēniņiem, un kam plīsums šajā gadījumā nebija.

Dzīvokļa īpašniekam ir pienākums uzraudzīt dzīvoklī esošo komunikāciju tehnisko stāvokli un nekavējoties ziņot apsaimniekotājam par komunikāciju bojājumiem. Dzīvokļa īpašnieks nav ziņojis par ventiļa bojājumiem vai nepieciešamību to apsekot (tā paskaidrojumos).

Atbildētājs atsaucies uz priekšnoteikumiem, lai iestātos zaudējumu atlīdzināšanas pienākums. Norādīts, ka atbildētājs nav pārliecinājies, vai remonts dzīvoklī ir paveikts, bet izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību un pavirši izvērtējis zaudējuma nodarīšanas apstākļus un atlīdzinājuma apmēru.

Zaudējumu atlīdzības summa ir nesamērīgi liela, salīdzinot ar aktā norādītajiem bojājumiem. Remonta izmaksas ar pašrisku ir vairāk kā 320,68 EUR par m^2, kas ir nesamērīgi liela, salīdzinot ar dzīvokļa stāvokli pirms remonta. Atbildētājam nav jāuzlabo dzīvokļa stāvoklis.

Atbildētājs ir izpildījis visas viņa likumiskās un līgumiskās saistības, atbildētājs nav pieļāvis prettiesisku darbību vai bezdarbību. No 2021.gada

21.aprīļa un 11.jūnija akta par dzīvojamās mājas apsekošanu redzams, ka aukstā ūdens stāvvadi ir apmierinošā stāvoklī, bet tiem beidzies vidējais kalpošanas ilgums.

Atbildētājs ir regulāri apsekojis dzīvojamo māju. Atbildētājam nav un nekad nav bijis pienākums apsekot atsevišķos īpašumus.

Atbildētājs atsaucies uz Ūdenssaimniecības pakalpojumu likuma 10.panta noteikumiem.

Atbildētājs 2012.gada oktobrī un turpmāk, sagatavojot dzīvojamai mājai nepieciešamo remonta darbu apkopojumu (plānu) 2013.-2021.gadam, informēja dzīvojamās mājas iedzīvotājus par minēto un citu komunikāciju vidējā kalpošanas termiņa beigām un nepieciešamību tās nomainīt. Māja nodota ekspluatācijā 1976.gadā.

Lai uzsāktu jebkādu remontu, ir jākonstatē dzīvojamās mājas komunikācijas bojājums. Pierādījumu, ka pirms avārijas konstatēts ūdens sistēmas bojājums, kas dotu tiesības veikt bojāto vietu ārpuskārtas remontu, lietā nav.

Ūdens apgādes sistēma līdz stāvvada ievadam (atzaram) arī ir visu dzīvokļu īpašnieku kopīpašums.

2013.gadā un turpmākajos gados dzīvojamai mājai nepieciešamo remonta darbu plānos tika norādīts uz karstā ūdens stāvvada nomaiņas nepieciešamību. Tādēļ atbildētājs uzskata, ka par radītajiem zaudējumiem atbildību nenes, jo saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 3.panta otrās daļas 2.punktu dzīvokļa īpašnieks atbild par dzīvokļa īpašumā ietilpstošo komunikāciju tehnisko stāvokli. Par atsevišķā dzīvokļa īpašumā ietilpstošo kopīpašumā esošo inženierkomunikāciju daļu tehnisko stāvokli atbild dzīvokļa īpašnieks.

Normatīvie akti neuzliek atbildētājam pienākumu ieguldīt naudu svešā īpašumā.

Atbildētājs nav pieļāvis darbības, kas būtu par pamatu notikušajam karstā ūdens stāvvada bojājumam, kā arī nav pieļāvis bezdarbību, ja būtu zināms par draudošo bojājumu, atbildētājs savas kompetences ietvaros nebūtu rīkojies un draudošo bojājumu novērsis.

Dzīvokļu īpašnieku kopība nav pieņēmusi lēmumu par dzīvojamās mājas uzturēšanas darbu plāna un aprēķināto pārvaldīšanas maksājumu apstiprināšanu vai noraidīšanu.

Atbildētājs ir informējis kopīpašniekus par nepieciešamajiem remontdarbiem, bet kopīpašnieki nav pieņēmuši dzīvokļu īpašnieku kopības lēmumu, uz kura pamata pārvaldnieks būtu varējis veikt aukstā ūdens stāvvada nomaiņu un nodrošinājuši attiecīgu finansējumu. Normatīvie akti neparedz piespiedu pārvaldniekam pienākumu pašam sasaukt dzīvokļu īpašnieku kopsapulci lēmumu pieņemšanai vai finansējuma nodrošināšanai, turklāt, ja kopība ir parādā atbildētājam.

Aktā Nr.25599 konstatēts, ka karstā ūdens stāvvada sūce dzīvoklī Nr./numurs/ vietā, kur bija nosegts ar uzmavu. Uzmavu uzlika dzīvokļa īpašnieks.

Par atsevišķā dzīvokļa īpašumā ietilpstošo kopīpašumā esošo inženierkomunikāciju daļu tehniskā stāvokļa uzraudzību atbild dzīvokļa īpašnieks. Atbildētājs uzsver, ka atsevišķā īpašuma elementi ir līdz kopīpašuma stāvvadiem. Tā kā avārija radusies ievada sūces rezultātā, kas izveidojās īpašnieka nekvalitatīva remonta dēļ, avārijai nav sakara ar atbildētāja bezdarbību.

Lai pamatotu viedokli par celtās prasības noraidīšanu, atbildētājs atsaucies uz tiesu prakses atziņām lietās par prasībām pret dzīvojamās mājas apsaimniekotāju, kas notikusi inženierkomunikāciju avārija, kā rezultātā apdrošinātājs izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību.

Tādējādi atbildētājs uzskata, ka prasītājs nav pierādījis remontdarbu paveikšanas faktu un zaudējumu atlīdzības prasījumu. Nav pierādīta zaudējumu esamība un apmērs, cēloņsakarība starp prettiesisku rīcību, līdz ar ko prasība ir noraidāma.

Tāpat atbildētājs uzskata, ka prasītājs nepamatoti galvenajā parādā iekļāvis atlīdzību 103,30 EUR apmērā.

[4] 2022.gada 25.janvārī tiesā saņemta prasītāja atsauksme par atbildētāja paskaidrojumiem.

Norādīts, ka tāmē norādīts remonta darbu apjoms, kas nepieciešams, lai atjaunotu telpu stāvokli, kāds bijis pirms avārijas. Nav iespējams nomainīt tapetes tikai vienai sienai vai tikai daļu no grīdas seguma.

Prasītājs uzskata, ka atbildētājs nav tiesīgs apstrīdēt tāmes, remonta darbu atbilstību bojājumiem un izmaksātās atlīdzības apmēru. Judikatūrā atzīts, ka zaudējumi apdrošināšanas kompānijai rodas ar brīdi, kad tiek izmaksāta apdrošināšanas atlīdzība, ja klients to izvēlas saņemt naudā. Galvenais pierādījums lietā ir maksājuma uzdevums par atlīdzības izmaksu.

Prasītājam nav pienākums pieaicināt atbildētāju zaudējumu novērtēšanai.

Atbildētāja pienākums ir veikt ne tikai apsekošanu, bet arī veikt nepieciešamās darbības, lai nepieļautu avārijas situācijas iestāšanos. Atbildētājs vēlas pārlikt savu atbildību uz dzīvokļa īpašnieku un mājas kopīpašniekiem. Tieši atbildētājam ir uzticēts pienākums rūpēties par dzīvojamās mājas lietošanas īpašību saglabāšanu visā tās ekspluatācijas laikā.

Pienākums uzturēt māju fiziski derīgā stāvoklī ir ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumu noteikts mājas pārvaldniekam, kam par šī uzdevuma veikšanu dzīvokļu īpašnieki maksā apsaimniekošanas maksu. Dzīvokļu īpašniekiem nav pienākums īpašiem noteikt, kādi remontdarbi mājai nepieciešami un kādā steidzamībā. Viņiem ir tiesības paļauties, ka pārvaldnieks godprātīgi pildīs savus likumā noteiktos pienākumus viņu īpašuma uzturēšanai. Atbildētājam kā dzīvojamās mājas pārvaldniekam bija pienākums regulāri veikt profilaktisko un tehnisko apkopi ēkas iekārtām, veikt remontu vai nomaiņu.

Apstāklis, ka dzīvokļu īpašnieki nav sasaukuši kopsapulci un nav lēmuši par inženierkomunikāciju nomaiņu vai remontu un to finansējumu, nav pamats neveikt apsaimniekošanu atbilstoši noteiktajam regulējumam, jo atbildētājam kā pārvaldniekam bija jāseko komunikāciju stāvoklim un savlaicīgi jānovērš inženierkomunikāciju nedrošās vietas, jāveic remonts vai nomaiņa no saņemtās apsaimniekošanas maksas vai no dzīvojamās mājas uzkrātajiem līdzekļiem, vai pašam jāsasauc kopsapulce konkrēto jautājumu izlemšanai.

No atbildētāja nav gūti pierādījumi, ka atbildētājs būtu informējis dzīvokļu īpašniekus par nepieciešamību veikt stāvvada nomaiņu vai remontu, ņemot vērā stāvvada ekspluatācijas termiņa beigas, savukārt dzīvokļu īpašnieki būtu attiekušies tos finansēt.

No atbildētāja nav gūti pierādījumi, ka atbildētājs būtu informējis dzīvokļu īpašniekus par dzīvojamās mājas komunikāciju faktisko stāvokli, nepieciešamību veikt kārtējo vai ārpuskārtas remontu, nav sastādījis un iesniedzis saskaņošanai remonta tāmi vai budžeta projektu. Nav pierādījumu, ka atbildētāja lietā iesniegto dokumentu saturs vispār bijis zināms īpašniekiem, nav pierādījumu, ka īpašnieki noraidījuši atbildētāja ierosinājumus.

Atbildētājs ir pieļāvis neattaisnojamu bezdarbību, jo nav nodrošinājis dzīvojamās mājas inženierkomunikāciju funkcionēšanu tādā kārtībā, lai tās neradītu zaudējumus dzīvokļu īpašniekiem.

Apstākļi, ka ūdens stāvvada bojājums ir nejaušs, lietā nav iesniegti, nav ziņu, ka kāda trešā persona būtu vainojama pie zaudējumu nodarīšanas apdrošinātā dzīvokļa īpašniekam. Tā kā konstatētā noplūde notika no daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas koplietošanā esošās komunikācijas, un ir konstatēta šo komunikāciju normatīvajiem aktiem neatbilstoša uzturēšana, prasītājs uzskata, ka atbildētājs ir pieļāvis rupju neuzmanību, jo, rūpējoties par tam uzticētu svešu lietu, ir rīkojies vieglprātīgi un nevērīgi.

Prasītājs uzskata, ka atbildētāja iebildumi ir izteikti formāli, prasība ir pierādīta, pamatota un apmierināma.

[5] Paskaidrojumos atbildētājs norādījis, ka uzskata, ka lieta izskatāma tiesa sēdē, jo atbildētājs ir norādījis uz vairākiem lietas apstākļiem, pie kuriem atbildētāja ieskatā tiesa nevarēs objektīvi un vispusīgi izskatīt lietu, ja sacīkstes nenotiks mutvārdu procesā.

Civilprocesa likuma 250.^{26} panta pirmajā daļā noteikts, ka tiesa, ievērojot šajā nodaļā paredzētos izņēmumus, iztiesā lietu tiesas sēdē, ja ir saņemts puses pamatots lūgums un tiesa atzīst par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē. Tiesa var lietu iztiesāt tiesas sēdē arī pēc savas iniciatīvas. Ja tiesa atsaka

lūgumu iztiesāt lietu tiesas sēdē, to norāda spriedumā.

Tiesa uzskata, ka lūgumā norādītie argumenti nav par pamatu lietas izskatīšanas nepieciešamībai mutvārdu procesā. Paskaidrojumus un pamatojumu viedoklim par prasības noraidīšanu atbildētājs ir plaši izteicis rakstveida paskaidrojumos, kā arī pievienojis pierādījumus. Lūgumā par lietas izskatīšanu tiesas sēdē atbildētājs nav norādījis, tieši kuru atbildētāja argumentu dēļ ir nepieciešama lietas izskatīšana mutvārdu procesā.

Pusēm ir nodrošināta iespēja sniegt savus paskaidrojumus un argumentus, ko puses ir izmantojušas, līdz ar ko tiesas ieskatā lūgums par lietas izskatīšanu tiesas sēdē šajā gadījumā nav pamatots.

Ņemot vērā, ka tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par to paziņojot pusēm, 2022.gada 27.aprīlī nosūtot informatīvu paziņojumu prasītājam un atbildētājam uz prasības pieteikumā un paskaidrojumos par celto prasību norādīto elektroniskā pasta adresi (lietas 137.-139.lapa).

Tādējādi par lietas izskatīšanas laiku un vietu lietas dalībniekiem ir paziņots Civilprocesa likuma 56.pantā noteiktajā kārtībā.

Motīvu daļa

[6] Civilprocesa likuma 250.^{26} panta ceturtajā daļā noteikts, ka tiesa arī pēc savas iniciatīvas šā panta sestajā daļā noteiktajā kārtībā var sastādīt spriedumu atbilstoši šā likuma 193. pantā noteiktajam sprieduma saturam.

Tiesa uzskata, ka civillietā sastādāms spriedums atbilstoši šā likuma 193.pantā noteiktajam sprieduma saturam.

[7] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 190.panta otro daļu tiesa spriedumu pamato ar apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā. Atbilstoši Civillikuma 93.panta pirmajai daļai katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa noteic, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

[8] Lietā nav strīda, ka dzīvojamo māju /adrese/ apsaimnieko atbildētājs.

Lietā nodibināts un par to nav strīda, ka 2019.gada 8.novembrī starp prasītāju kā apdrošinātāju un /pers. A/ kā apdrošinājuma ņēmēju tika noslēgts apdrošināšanas līgums un izsniegta fizisko personu īpašuma apdrošināšanas polise Nr.733179171, saskaņā ar kuru tika apdrošināts dzīvoklis /adrese/, apdrošināšanas periods ir no 2021.gada 5.jūnija līdz 2022.gada 4.jūlijam (lietas 24.-25.lapa).

Lietā nav strīda, ka apdrošināšanas līguma darbības laikā notika apdrošinātā dzīvokļa nopludināšana.

Par notikušo atbildētāja pārstāvji sastādījuši 2021.gada 13.augusta aktu Nr.1-8/26009 par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem, no kura redzams, ka, veicot dzīvokļa /adrese/ apsekošanu, konstatēts koridora grīdas seguma bojājums saliešanas rezultātā. Bojājumu cēlonis – karstā ūdens stāvvada sūce dzīvoklī Nr./numurs/ (lietas 26.-27.lapa).

Tiesa atzīst, ka ar minēto dokumentu – 2021.gada 13.augusta aktu par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem ir pierādīts, ka dzīvokļa īpašumam bojājumi radušies aukstā ūdens stāvvada bojājuma rezultātā.

[9] Saskaņā ar īpašuma apdrošināšanas līgumu, ņemot vērā 2021.gada 13.augusta tāmē aprēķinātās izmaksas, prasītājs, atskaitot apdrošināšanas polisē noteikto pašrisku 70,00 EUR, izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību 641,37 EUR, ko apliecina 2021.gada 18.augusta maksājuma uzdevums Nr.12345425 (lietas 24.-30.lapa, 43.lapa).

Tiesa atzīst, ka līdz ar to ir pierādīts, ka prasītājam ir radušies zaudējumi izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības apmērā par apdrošinātā dzīvokļa appludināšanu.

Prasītājs cēlis prasību par izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības 641,37 EUR piedziņu.

Apdrošināšanas līguma likuma 45.pantā noteiktas apdrošinātāja, kas izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, subrogācijas tiesības, izņemot personu apdrošināšanas gadījumus.

Ar subrogācijas tiesību saprot apdrošinātāja, kas ir izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, tiesību pārņemt apdrošinātā prasības tiesības izmaksātās summas apmērā pret personu, kura ir atbildīga par zaudējumiem (Apdrošināšanas līguma likuma 1.panta pirmās daļas 23.punkts).

Tādējādi prasītājs cēlis prasību pret atbildētāju par zaudējumu, kas radušies saistībā ar apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, uzskatot, ka atbildētājs ir atbildīgs par prasītājam radītajiem zaudējumiem.

[10] Lietā pastāv strīds, vai atbildētājs ir atbildīgs par prasītājam nodarīto zaudējumu – izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības – atlīdzināšanu.

[10.1] Saskaņā ar Civillikuma 1635.pantu katrs tiesību aizskārums, tas ir, katra pati par sevi neatļauta darbība, kuras rezultātā nodarīts kaitējums, dod tiesību cietušajam prasīt apmierinājumu no aizskārēja, ciktāl viņu par šo darbību var vainot. Darbība šī panta izpratnē jāsaprot plašākā nozīmē, aptverot ne vien darbību, bet arī atturēšanos no tās, tas ir, bezdarbību.

Saskaņā ar Civillikuma 1775.pantu katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina. Savukārt Civillikuma 1779.pants paredz, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Judikatūrā (*sk. Augstākās tiesas Senāta 2009.gada 14.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC- 255/2009, 2013.gada 24.maija spriedumu lietā Nr.SKC-132/2013, Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 20.septembra spriedumu lietā Nr.SKC-242/2016, 2017.gada 28.novembra spriedumu lietā Nr.SKC-376/2017, ECLI:LV:AT:2017:1128.C27147414.1.S un 2017.gada 7.decembra spriedumu lietā Nr.SKC-384/2017, ECLI:LV:AT:2017:1207.C32341509.1.S*) ir atzīts, ka zaudējumu atlīdzības prasībai ir nepieciešams konstatēt visus civiltiesiskās atbildības priekšnoteikumus: 1) zaudējumu esamību; 2) prettiesiski vainojamu rīcību; 3) cēlonisko sakaru starp zaudējumiem un rīcību.

[10.2] Dzīvokļa īpašuma likuma 3.panta pirmā daļa noteic, ka atsevišķais īpašums ir dzīvojamā mājā esošs būvnieciski norobežots un funkcionāli nošķirts dzīvoklis, neapdzīvojamā telpa vai mākslinieka darbnīca, kura kā dzīvojamā vai nedzīvojamā telpu grupa reģistrēta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā.

Minēta panta otrās daļas 2.punkts noteic, ka atsevišķā īpašuma elementi ir inženiertīkli un inženierkomunikācijas līdz kopīpašuma stāvvadiem.

Savukārt minētā likuma 4.panta pirmajā daļa noteic, ka kopīpašumā esošajā daļā ietilpst (..) kā arī atsevišķo dzīvojamo māju apkalpojošās inženierkomunikāciju sistēmas, iekārtas un citi ar atsevišķās dzīvojamās mājas ekspluatāciju saistīti funkcionāli nedalāmi elementi, kas nepieder pie atsevišķā īpašuma (tai skaitā atsevišķā īpašuma robežās esošie sildelementi, ja to funkcionālā darbība ir atkarīga no kopīpašumā esošajām inženierkomunikācijām).

No 2021.gada 13.augusta akta par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem ir redzams, ka saliešanu izraisījusi karstā ūdens stāvvada sūce dzīvoklī Nr./numurs/.

Atbildētājs paskaidrojumos norādījis, ka saliešanas iemesls bijusi ievada sūce dzīvokļi Nr./numurs/, ar to pamatojot, ka bojājums bijis atsevišķā īpašumā esošā inženierkomunikāciju posmā.

Vienlaikus paskaidrojumu 7.lapā atbildētājs atsaucies uz aktu, kurā norādīts, ka saliešanu izraisīja karstā ūdens stāvvada sūce (lietas 58.lapa).

No lietā iesniegtajiem pierādījumiem tiesa nekonstatē, ka sūce bijusi karstā ūdens stāvvada ievadā. Gan 2021.gada 13.augusta aktā Nr.1-8/26009 par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem, gan 2021.gada 13.augusta aktā Nr.1-8/26008 par saliešanas gadījumā konstatētiem bojājumiem

par dzīvokļa /adrese/ apsekošanu norādīts, ka sūce bijusi karstā ūdens stāvvadā vietā, kurā bijis bojājums, kas nosegts ar uzmavu (lietas 101.-106.lapa). Tādējādi ar lietā esošajiem pierādījumiem pierādīts, ka sūce radusies tieši karstā ūdens stāvvadā.

Pat gadījumā, ja sūce būtu radusies ūdens vada ievadā dzīvoklī, tiesa uzskata, ka karstā ūdens ievads dzīvoklī ir atzīstams par dzīvojamās mājas ūdens apgādes funkcionāli nedalāmu komunikācijas daļu, kas ietilpst dzīvojamās mājas kopīpašumā, nevis atsevišķā dzīvokļa īpašuma īpašumā. Apstāklim, ka aukstā ūdens stāvvada plīsums noticis dzīvokļa Nr./numurs/ robežās, nav nozīmes un tas nepadara karstā ūdens stāvvadu par atsevišķā īpašuma elementu.

[10.3] Dzīvojamu māju pārvaldīšanas likuma 4.panta pirmās daļas 1.punktā kā viens no dzīvojamās mājas pārvaldīšanas principiem ir noteikts, ka pārvaldīšanas procesa nepārtrauktība nodrošina dzīvojamās mājas lietošanas īpašību (kvalitātes) saglabāšanu visā tās ekspluatācijas laikā. Dzīvojamu māju pārvaldīšanas likuma 6.pantā noteiktas dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darbības, tās iedalot obligāti veicamās pārvaldīšanas darbībās un citās pārvaldīšanas darbībās.

Saskaņā ar minētā likuma 6.panta otrās daļas 1.punktu par obligāti veicamām pārvaldīšanas darbībām, tiek atzīta dzīvojamās mājas uzturēšana (fiziska saglabāšana) atbilstoši normatīvo aktu prasībām, cita starpā ar to saprotot, dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošanu, tehnisko apkopi un kārtējo remontu.

Savukārt 6.panta otrās daļas 2.punkts pie obligāti veicamajām pārvaldīšanas darbībām ierindo arī pārvaldīšanas darba plānošanu, organizēšanu un pārraudzību, tajā skaitā pārvaldīšanas darba plāna, kā arī uzturēšanai nepieciešamo pasākumu plāna, sagatavošana un attiecīgā gada budžeta projekta sagatavošanu.

Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajam prasībām" 6. punkts paredz, ka dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un inženiertīklu tehnisko apkopi, vizuālo apskati, tehnisko apsekošanu un bojājumu novēršanu nodrošina dzīvojamās mājas pārvaldītājs. Saskaņā ar 13.punktu divas reizes gadā dzīvojamās mājas koplietošanas telpu grupās un citās kopīpašumā esošajās telpu grupās un daļās veicama inženiertīklu vizuālā apskate apkures sistēmai, ūdensapgādes sistēmai, kanalizācijas sistēmai, ventilācijas sistēmai un klimata iekārtām, gāzes apgādes sistēmai un elektroapgādes sistēmai.

Tiesa atzīst, ka no minētā noteikumu punkta secināms, ka ūdens apgādes sistēmas apskate un tehniskā apkope ir atbildētāja obligāti veicamais pienākums.

Atbildētājs 2021.gada 13.septembra vēstulē Nr.1-2a/43197 par atteikumu atlīdzināt zaudējumus prasītājam norādījis, ka dzīvojamās māja ekspluatācijā nodota 1976.gadā un mājā ir beidzies karstā ūdens cinkotā cauruļvada ekspluatācijas termiņš.

Pārvaldnieks no 2017.gada dzīvojamās mājas uzturēšanas darbu plānā ir iekļāvis karstā ūdens stāvvada nomaiņu, savukārt dzīvokļa īpašnieki nav pieņēmuši lēmumu par finansējuma nodrošināšanu šo darbu veikšanai (lietas 32.-33.lapa).

No 2021.gada 21.aprīļa Akta par dzīvojamās mājas vizuālo apsekošanu redzams, ka karstā ūdens stāvvadi ir apmierinošā stāvoklī, vienlaikus norādot, ka stāvvadiem, kas ir tērauda caurules, beidzies ekspluatācijas termiņš. Minētajā aktā ir norādīts, ka dzīvojamā ēka nodota ekspluatācijā 1976.gadā (lietas 86.-91.lapa).

Dzīvojamai mājai nepieciešamo remonta darbu apkopojumā 2014.gadam iekļauta karstā ūdens sistēmas renovācija, bet 2017.gadam – karstā ūdens stāvvadu nomaiņa (lietas 92.lapa, 96.lapa).

2021.gada 13.augusta aktā par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem atbildētājs norādījis, ka kopš 2017.gada atbildētājs piedāvājis iedzīvotājiem veikt uzkrājumus karstā ūdens stāvvadu nomaiņai, iedzīvotāju nav pieņēmuši lēmumu par līdzekļu uzkrāšanu, līdz ar to līdzekļi netika uzkrāti.

Arī paskaidrojumos atbildētājs norādījis, ka dzīvojamās mājas inženierkomunikācijām beidzies vidējais kalpošanas ilgums, kā arī norādījis, ka par nepieciešamību nomainīt karstā ūdens stāvvadu mājas īpašnieki informēti jau 2012.gadā.

Tādējādi tiesa atzīst, ka atbildētājam vismaz no 2017.gada bija zināms, ka dzīvojamās mājas /adrese/ ūdens apgādes sistēmai bija nepieciešama nomaiņa, ko atbildētājs norādījis arī dzīvojamās mājas īpašniekiem.

Lietā nav strīda, ka aukstā ūdens stāvvada remonts vai nomaiņa dzīvojamai mājai /adrese/ nav veikts.

Ar lietā esošajiem pierādījumiem pierādīts, ka dzīvokļa appludināšanas gadījums noticis 2021.gada augustā, tas ir vismaz četrus gadus vēlāk, kopš atbildētājam bija zināms par to, ka karstā ūdens stāvvadam ir beidzies vidējais kalpošanas ilgums un ir nepieciešams tā remonts.

Tiesa atzīst, ja ūdens apgādes sistēmas uzturēšana tādā stāvoklī, lai tas pildītu savas funkcijas, viennozīmīgi ir nepieciešama, lai nodrošinātu ēkas fizisku saglabāšanu. Ja dzīvojamās mājas ūdens apgādes sistēma ir tādā stāvoklī, ka tā nepilda savas funkcijas, tiesas ieskatā ir pamats secināt, ka nav veiktas obligāti veicamās dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darbības.

[10.4] Atbildētājs paskaidrojumos norādījis, ka dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieki nav pieņēmuši lēmumu par dzīvojamās ūdens apgādes sistēmas nomaiņu vai remontu, nav piešķīruši tam nepieciešamo finansējumu.

Tiesa neapšauba, ka saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 10.panta pirmās daļas 1.punktu dzīvokļa īpašniekam ir pienākums piedalīties dzīvojamās mājas pārvaldīšanā, kas sevī ietver arī pienākumu segt dzīvojamās mājas pārvaldīšanas izdevumus.

Saskaņā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 7.panta pirmo punktu dzīvojamās mājas pārvaldīšanas izdevumi ir maksājumi par dzīvojamās mājas pārvaldīšanas pakalpojumu, kas sevī ietver šā likuma 6.panta otrajā daļā minētajām obligāti veicamajām pārvaldīšanas darbībām nepieciešamos izdevumus.

2017.gada 11.jūlija Ministru kabineta noteikumu Nr.408 "Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi" noteic kārtību, kādā dzīvojamās mājas pārvaldnieks sastāda dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas tāmi un aprēķina dzīvokļa īpašniekam maksu par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu.

Ņemot vērā minēto noteikumu 5., 8. un 10.punktā noteikto, pārvaldīšanas izdevumu maksā ir jāietver arī izdevumi, kas nepieciešami obligāto pārvaldīšanas darbību nodrošināšanai.

No minētajām tiesību normām secināms, ka maksā par dzīvojamās mājas pārvaldīšanas pakalpojuma sniegšanu dzīvojamās mājas pārvaldniekam jāparedz arī līdzekļi dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošanai, tehniskajai apkopei un kārtējam remontam.

Ārpuskārtas remontam, kura izmaksas sedzamas no saņemtajiem pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksājumiem, nav nepieciešams īpašs dzīvokļu īpašnieku akcepts. Šāda atziņa pausta Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 9.novembra spriedumā lietā Nr.SKC-264/2016, pārbaudot apelācijas instances tiesas sprieduma pareizību līdzīgā lietā par zaudējumu piedziņu no dzīvojamās mājas pārvaldītāja un pārvaldītāja pienākumu veikt pasākumus lokālu jumta bojājumu novēršanā, kas atzīti par obligāti veicamajām darbībām.

Bez tam Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajam prasībām" 19.punktā noteikts, ja vizuālajā pārbaudē vai tehniskajā apsekošanā ir konstatēti apstākļi, kas var radīt bojājumu rašanos, dzīvojamās mājas pārvaldītājs veic nepieciešamos pasākumus minēto apstākļu novēršanai. Tiesa atzīst, ka fakts, ka dzīvojamās mājas inženierkomunikāciju ekspluatācijas termiņš ir beidzies un pārvaldnieks konstatējis, ka aukstā ūdens stāvvadam ir nepieciešama nomaiņa, pats par sevi liecina, ka pastāv apstākļi, kas var radīt bojājumu rašanos, līdz ar ko mājas pārvaldniekam bija jāveic pasākumi karstā ūdens apgādes sistēmas remontam vai nomaiņai.

Ja dzīvojamai mājai ir radusies vai var rasties avārijas situācija, kas var apdraudēt personas dzīvību, veselību vai īpašumu, pārvaldniekam piešķirtas tiesības steidzamai avārijas situācijas novēršanai izmantot līdzekļus, kas iekasēti par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu, vai citus pārvaldnieka rīcībā esošus finanšu līdzekļus.

Tiesa atzīst, ka, zinot, ka dzīvojamās mājas /adrese/, ūdens apgādes sistēmai ir beidzis vidējais kalpošanas termiņš, tā ir nolietota, atbildētajam kā dzīvojamās mājas apsaimniekotājam bija jāveic dzīvojamās inženierkomunikāciju remonts arī bez dzīvokļu īpašnieku lēmuma pieņemšanas, tam nepieciešamās izmaksas sedzot no saņemtajiem pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksājumiem.

[11] Tiesa kritiski vērtē atbildētāja paskaidrojumus, ka atbildētājam nav jāveic kopīpašumā esošo inženierkomunikāciju daļas, kas atrodas atsevišķos īpašumos.

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.907 „Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanas, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" 13.punktu divas reizes gadā dzīvojamās mājas koplietošanas telpu grupās un citās kopīpašumā esošajās telpu grupās un daļās veicama inženiertīklu vizuālā apskate saskaņā ar šo noteikumu 3.punktu, kurā noteikts, ka vizuāli neapskata dzīvojamās mājas konstrukcijas, kā arī iekārtu un inženiertīklu daļas, kurām būves tehniskā risinājuma dēļ nevar piekļūt. Vizuālās apskates faktu fiksē dzīvojamās mājas apsekošanas reģistrācijas žurnālā, kas ir mājas lietas sastāvdaļa. Savukārt minēto noteikumu 3.1 punktā noteiks, ka dzīvojamās mājas konstrukcijas, koplietošanas iekārtas un inženiertīklu daļas, kas atrodas dzīvojamo un nedzīvojamo telpu grupās, vizuāli apskata reizi gadā izlases kārtībā, ja dzīvojamās mājas īpašnieks nodrošinājis šādu iespēju. Ja dzīvojamās mājas īpašnieks pārvaldītājam nenodrošina iespēju veikt vizuālo apskati, minēto faktu fiksē dzīvojamās mājas apsekošanas reģistrācijas žurnālā.

Lietā nav iesniegti pierādījumi, kas apliecinātu faktu, ka atbildētājs dzīvojamās mājas atsevišķos dzīvokļu īpašumos ir veicis kopīpašumā esošo inženierkomunikāciju apskati vai, ka konkrētu dzīvokļu īpašnieki pārvaldniekam nav nodrošinājuši iespēju šādu apskati veikt. Turklāt, ja apskati nebija iespējams veikt, jo atbildētāja darbinieki nav varējuši piekļūt kāda dzīvokļa komunikācijām, tas bija jāfiksē dzīvojamās mājas apsekošanas reģistrācijas žurnālā, taču pierādījumi par šāda žurnāla esību lietā nav atrodami.

[12] Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajam prasībām" 16.punktā noteikts, ka būves tehnisko apsekošanu veic, ja kopš dzīvojamās mājas un tai piederīgo ēku (būvju) nodošanas ekspluatācijā vai saskaņā ar attiecīgās dzīvojamās mājas kapitalitātes grupu (1.pielikums) attiecīgajai būves daļai vai iebūvētajam būvizstrādājumam ir pagājis šo noteikumu 2.pielikumā minētais vidējais kalpošanas ilgums.

Lietā nav strīda, ka dzīvojamās mājas /adrese/ inženierkomunikāciju vidējais kalpošanas ilgums ir beidzies. Tādējādi atbildētājam bija pienākums veikt dzīvojamās mājas tehnisko apsekošanu.

Pierādījumi, ka dzīvojamās mājas /adrese/, tehniskā apsekošana būtu veikta, lietā nav iesniegti.

Ievērojot minēto, ir pamats atzīt, ka atbildētājs nav pienācīgi veicis tam ar likumu uzlikto obligāti veicamo pārvaldīšanas darbību – nav veicis dzīvojamās mājas komunikāciju tehnisko apsekošanu, tā nekonstatējot nepieciešamību veikt tās tehnisko apkopi un, iespējams, ārkārtas remontu.

[13] Ievērojot dzīvojamās mājas pārvaldniekam normatīvajos aktos noteiktos pienākumus, kā arī ņemot vērā apstākļus lietā, tiesa atzīst, ka dzīvoklim tā saliešanas rezultātā nodarīto zaudējumu cēlonis nav uzskatāms par nejaušu notikumu Civillikuma 1773.panta izpratnē, bet gan ir radies atbildētāja kā dzīvojamās mājas pārvaldnieka prettiesiskas bezdarbības sekas.

Tiesa atzīst, ka lietā ir konstatēti visi zaudējumu atlīdzībai nepieciešamie priekšnoteikumi – atbildētājs nav pildījis tam likumā noteiktos pienākumus un nav veicis obligāti veicamās pārvaldīšanas darbības, ir konstatējama zaudējumu esamība un cēloniskais sakars starp prettiesisku rīcību un zaudējumiem, līdz ar ko no atbildētāja piedzenama prasītāja izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība 347,00 EUR apmērā.

[14] Atbildētājs norādījis, ka prasītāja iesniegtā tāme objekta atjaunošanai pēc nopludināšanas neatbilst Dokumentu juridiskā spēka likumam.

Dokumentu juridiskā spēkā likuma 4.panta pirmā daļa noteic, lai dokumentam būtu juridisks spēks, tajā iekļauj šādus rekvizītus: 1) dokumenta autoru nosaukums; 2) dokumenta datums; 3) paraksts (izņemot likumā paredzētus gadījumus).

No lietā iesniegtās tāmes redzams, ka tajā ir norādīts gan tās autors, tāmes sastādītājs, kā arī tāmes sastādīšanas datums (lietas 43.lapa).

Fakts, ka lietā iesniegtā tāme nav parakstīta, tiesas ieskatā nevar būt par pamatu tāmē norādīto darbu un to izmaksu pamatotības apšaubīšanai.

Savukārt normatīvie akti nenosaka pienākumu tāmi saskaņot ar atbildētāju.

Novērtējusi tāmē norādītos darbus, tiesa nekonstatē, ka tāmē ietvertie darbi neatbilstu tiem bojājumiem, kas norādīti aktā par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem.

Tiesa ņem vērā, ka bojājumi dzīvoklim /adrese/, radušies karstā ūdens stāvvada sūces rezultātā, kas radusies dzīvoklī Nr./numurs/. Vadoties no dzīvē gūtiem novērojumiem tiesa konstatē, ka dzīvoklis Nr./numurs/ atrodas stāvu virs dzīvokļa Nr./numurs/. Ūdenim tekot no augšējā stāva, tas izplūst arī gar sienām, tāpēc tiesa uzskata par tiecamu, ka tāmē iekļautie sienu remontdarbi ir tieši saistīti ar dzīvokļa saliešanas rezultātā nodarīto bojājumu novēršanu, lai arī sienu bojājumi nav norādīti aktā par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem.

Tāpat tiesa atzīst par nepamatotiem atbildētāja iebildumus par zaudējumu atlīdzības summas nesamērīgumu ar saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem.

Tiesa atzīst, ka daļēja sienu un grīdas seguma bojājumu novēršana nav iespējama, bet to atjaunošanai ir nepieciešama seguma pilnīga nomaiņa. Nav iespējama dzīvokļa atjaunošana tieši tādā stāvoklī, kāds tas bija pirms dzīvokļa nopludināšanas. Neapšaubāmi, ka dzīvokļa remonta rezultātā tā stāvoklis tiek uzlabots, vienlaikus veicot arī nolietoto dzīvokļa apdares materiālu nomaiņu.

Novērtējot atbildētāja iebildumus par aprēķinātās zaudējumu summas pamatotību, tiesa atzīst, ka iebildumi ir vispārīgi un nekonkrēti.

Ievērojot minēto, tiesa nekonstatē apstākļus, kas dotu pamatu tiesai apšaubīt tāmē norādīto remontdarbu, nepieciešamo materiālu apmēru un izmaksas.

[15] Atbildētājs paskaidrojumos norādījis, ka prasītājs apdrošināšanas atlīdzību izmaksājis, nepārliecinoties, vai remonts ir paveikts.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 5.panta sestajai daļai, piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru.

Augstākās tiesas praksē ir attīstījusies un nostabilizējusies atziņa jautājumā par Civillikuma 1770., 1771. un 1772.pantā definētā jēdziena „zaudējumi" izpratni, secinot, ka tagadējās mantas samazinājums rodas gadījumā, kad ķermeniskai lietai tiek nodarīti bojājumi un tās īpašnieks tā rezultātā cieš zaudējumus, jo bojājumu dēļ attiecīgā lieta ir zaudējusi savas sākotnējās īpašības.

Nepieciešamo līdzekļu apmērs, lai bojātā lieta atgūtu savu iepriekšējo stāvokli, ir kritērijs, pēc kura iespējams noteikt, kādā apmērā ir noticis esošās mantas samazinājums, citiem vārdiem, kādā apmērā lietas īpašniekam nodarīti zaudējumi tagadējās mantas samazinājuma veidā (*sk., piem., Augstākās tiesas 2013.gada 6.decembra sprieduma lietā Nr. SKC-432/2013 (C04127299) 11.punktu; 2014.gada 8.aprīļa sprieduma lietā Nr. SKC-18/2014 (C04315308) 8.punktu*).

Zaudējumu atlīdzināšanas mērķis ir pēc iespējas pilnīgāk atjaunot tādu cietušās personas mantas stāvokli, kāds pastāvētu, ja tiesību aizskārums nebūtu noticis. Proti, zaudējumu pilnīgas atlīdzināšanas pamatuzdevums ir novērst cietušā mantisko tiesību aizskāruma radītās negatīvās sekas.

Tiesa atzīst, ka remonta tāmē iekļautās dzīvokļa remontam nepieciešamās izmaksas nav pamata uzskatīt par priekšā stāvošiem zaudējumiem, kas nav jāatlīdzina saskaņā ar Civillikuma 1771.pantu. Šajā tiesību normā iekļauto juridisko jēdzienu „priekšā stāvošs zaudējums" ir pamats attiecināt uz

tādiem apstākļiem, kas liecina par zaudējumu izraisoša tiesību pārkāpuma iespējamību nākotnē, taču izskatāmajā civillietā konstatētie faktiskie apstākļi apstiprina, ka atbildētājas prettiesiskā bezdarbība, kuras rezultātā noticis prasītājam piederošās tagadējās mantas samazinājums, jau ir notikusi, tādēļ dzīvokļa remontam nepieciešamie izdevumi atbilstoši Civillikuma 1771.pantam un 1772.pantam kvalificējami kā jau cēlies zaudējums, kas jāatlīdzina.

[16] Paskaidrojumos tiesai atbildētājs norādījis, ka aktā Nr.25599 konstatēts, ka "karstā ūdens stāvvada sūce dzīvoklī Nr. /numurs/ vietā, kur bija nosegts ar uzmavu. Uzmavu uzlika dzīvokļa īpašnieks".

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus.

Lietā nav iesniegts akts Nr.25599, kā arī lietā esošie pierādījumi neapliecina, ka uzmavu karstā ūdens stāvvadam uzlicis dzīvokļa īpašnieks.

Lietā iesniegtajos aktos par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem norādīts, ka hidrauliskās pārbaudes rezultātā sāka tecēt karstā ūdens stāvvads vietā, kurā bija bojājums, kurš nosegts ar uzmavu (lietas 100.-101.lapa, 105.-106.lapa). Minētajos aktos nav norāžu par to, kas uzlicis uzmavu stāvvada bojājuma vietai.

Vienlaikus tiesa uzskata, ka faktam, kas uzlicis uzmavu bojātam stāvvadam, lietas izskatīšanā nav izšķirošas nozīmes, jo ar lietā esošajiem pierādījumiem pierādīts, ka bojājums bijis karstā ūdens stāvvadam, kas ir dzīvojamās mājas kopīpašumā esošs inženierkomunikāciju elements, kura uzturēšana ir apsaimniekotāja pienākums. Tā kā stāvvadā ir bijis bojājums, tiesa atzīst, ka apsaimniekotājs nav veicis tam likumā noteiktos pienākumus, stāvvada bojājumu nav konstatējis un bojājumu nav novērsis.

[17] Ievērojot Eiropas Cilvēktiesību tiesas atziņas attiecībā uz tiesas pienākumu argumentēt spriedumu, kur vienlaikus atzīts, ka ar šo pienākumu nav jāsaprot prasība tiesai detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu (*sk. ECT 1994.gada 19.aprīļa spriedumu "Van de Hurk v. The Netherlands" 61.punkts*) tiesa atzīst par iespējamu nevērtēt pārējos atbildētāja argumentus un iebildumus. Tiesai ir jāuzklausa visi argumenti, bet nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai skaidri atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa (*sk. ECT komisijas 1986.gada 13.oktobra lēmumu lietā Nr.10153/82*).

[18] Prasītājs lūdz piedzīt no atbildētāja fiksēto maksu 103,30 EUR apmērā par zaudējumu atgūšanas lietas administrēšanu tiesvedības procesā vispārējā kārtībā.

Minētais prasījums pamatots ar 2011.gada 12.oktobra Sadarbības līgumu Nr.01490-05-11 ar SIA „Julianus Inkasso Latvija" un apstākli, ka prasītājs samaksājis SIA "Julianus Inkasso Latvija" par palīdzību lietas administrēšanā 103,30 EUR.

Atbilstoši Civillikuma 1775.pantam zaudējumu atlīdzības pienākums rodas sakarā ar neatļautu darbību (personas tiesību aizskārumu) un tās pamati ir: 1) nodarītāja prettiesiska rīcība, 2) zaudējumu esamība, 3) cēloniskais sakars (*Kalvis Torgāns. Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata. TNA., Rīga, 2006., 172. un 246.lpp.*). Iztrūkstot kādam no minētajiem pamatiem, zaudējumu atlīdzības pienākums neiestājas.

Civillikuma 1776.pants noteic, ka cietušajam zaudējumu novēršanai jāveic tādi pasākumi, kas attiecīgajos apstākļos ir saprātīgi. Tiesību aizskārējs var prasīt atlīdzināmo zaudējumu apmēra samazinājumu tādā apmērā, kādā cietušais, ievērojot pienācīgu rūpību (1646.p.), varēja zaudējumus novērst, izņemot gadījumu, kad tiesību aizskārums izdarīts ļaunā nolūkā. Cietušajam ir tiesības prasīt to zaudējumu atlīdzību, no kuriem tam nav bijis iespējams izvairīties, veicot šā panta pirmajā daļā minētos pasākumus.

Vienošanās noslēgšana ar SIA „Julianus Inkasso Latvija" un vienošanās par atlīdzības izmaksu SIA „Julianus Inkasso Latvija" ir prasītājas brīva izvēle, un atbildētājs ar savām darbībām to nav ietekmējis.

Lietā esošie pierādījumi neapstiprina, ka prasītājam, vēršot regresa prasījumu pret atbildētāju, būtu bijusi nepieciešamība savu interešu pārstāvībai slēgt sadarbības līgumu ar citu juridisku personu tā vietā, lai patstāvīgi vērstos ar pretenzijām un prasījumiem pret atbildētāju.

Tādējādi secināms, ka prasītājs varēja izvairīties no šādiem zaudējumiem. Parāda piedziņas darbību veikšanai SIA „Julianus Inkasso Latvija" piesaiste nav obligāta, līdz ar to izdevumi 103,30 EUR apmērā par parāda atgūšanu ir radušies paša prasītāja izvēles un rīcības rezultātā, bet ne tiešā cēloņsakarībā ar atbildētāja prettiesisku darbību vai bezdarbību.

Ņemot vērā minēto tiesa atzīst, ka prasība daļā par zaudējumu 103,30 EUR apmērā, kas radušies pamatojoties uz 2011.gada 12.oktobrī starp prasītāju kā pasūtītāju un SIA „Julianus Inkasso Latvija" noslēgto Sadarbības līgumu Nr.01490-05-11, ir noraidāma.

[19] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram (..).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 33.panta pirmo daļu tiesas izdevumi ir valsts nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

Ceļot prasību, prasītājs samaksājis tiesas izdevumus 117,17 EUR apmērā.

Prasība apmierināta par summu 641,37 EUR. Prasība apmierināta 86,13 % apmērā un par šādu apmierinātā prasījuma apmēru no atbildētāja par labu prasītājam ir piedzenama tiesāšanās izdevumi 100,92 EUR apmērā.

[20] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda cita starpā arī prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru.

Likumisko procentu apmērs noteikts Civillikuma 1765.pantā, tas ir, seši procenti no simta gadā. Savukārt Civillikuma 1763.panta 1.punkts paredz, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Tādējādi tiesa atzīst prasītāja tiesības saņemt no atbildētāja likumiskos nokavējuma procentus 6% apmērā gadā no piedzītās summas (742,29 EUR) par laiku no nākamās dienas pēc sprieduma labprātīgai izpildei noteiktā termiņa izbeigšanās līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai), ievērojot Civillikuma 1763.pantu, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu (*sk. arī Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 29.janvāra lēmuma lietā Nr.C28283311, SKC-1331/2016*).

[21] Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] panta otrajai daļai sprieduma labprātīgas izpildes termiņš nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam, atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 193., 195., 204.[1], 250.[25]., 250.[27]pantu, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no SIA „Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr.40103362321, par labu AAS "Balta", reģistrācijas Nr.40003049409, zaudējumus 641,37 EUR, tiesas izdevumus 100,92 EUR, kopā piedzenot 742,29 EUR (septiņi simti četrdesmit divi *euro* un 29 centi).

Piedzītās summas samaksa veicama AAS "Balta", reģistrācijas Nr.40003049409, pārstāvja SIA "Julianus Inkasso Latvija", reģistrācijas

Nr.40003717522, AS "Swedbank" norēķinu kontā Nr.LV61HABA0551008868793.

Noteikt AAS "Balta", reģistrācijas Nr.40003049409, tiesības saņemt no SIA „Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr.40103362321, likumiskos nokavējuma procentus 6% apmērā gadā no piedzītās summas (742,29 EUR) par laiku no nākamās dienas pēc sprieduma labprātīgai izpildei noteiktā termiņa izbeigšanās līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai).

Noradīt AAS "Balta", reģistrācijas Nr.40003049409, prasību pret SIA „Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr.40103362321, par zaudējumu 103,30 EUR piedziņu.

Noteikt SIA „Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr.40103362321, termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas – 2022.gada 14.jūlija - Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.^{2} pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Tiesnesis U.Apsītis

Dokuments parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.